

ANLATIMLAR - YENİ BİR YÜZYILIN EŞİĞİNDE

Bugün İspanya'da sanat zengin, çeşitli ve çok-biçimli nitelendirilmekle birlikte gizil olarak ve her şeyden öte yeni bir sanattır.

3. Uluslararası İstanbul Bienali için yapılan sanatçı seçimi, bir biri ardından gelen ve bir biriyle kaynaşan çok değişik üslupları barındıran bu panoramanın çok önemli bir yansıması olarak değerlendirebiliriz. Bir çok açıdan tarihsel avant-garde sanata borçlu olan bu yeni kuşak aslında bu kavrama karşı çıkarak İspanyol sanatının ilke ve ürünlerinin mirasını geliştirip kendilerine mal ederek, kendi kimliğini ve anlatımını bulmaya çalışmaktadır.

Yapıtları "Anlatımlar - Yeni Bir Yüzyılın Eşiğinde" adlı sergide yer alan Sergi Aguilar, Dario Alvarez Basso, Txomin Badiola, Darya Von Berner, Francisco L. Quintanilla ve Juan Usle'den oluşan bu sanatçı grubu, bugün İspanyol sanat ortamının özünü temsil etmektedir. Bu sanatçıların yaratıcılığı ve tutarlılığı, yeni yüzyılın sanatı içindeki önemli konularının kanıtıdır.

1982'de M.T.Blanch, J. Corredor Mateos, M. Logrono ve D. Giralt Miracle gibi bir grup ünlü İspanyol eleştirmenle birlikte, dönemin yeni yeteneklerini araştırdık. Bulduğumuz genç sanatçılar, yeni bir sanat çağının başlangıcını belirlediği için "Ön-Hazırlık" adını verdiğimiz bir sergide yer aldı. Bugün İstanbul Bienali için seçilen Aguilar, Badiola ve Usle de bu sergide yer almışlardı. O dönemde yalnızca gelecek vaat eden yetenekler olan bu sanatçılar, bugün İspanyol sanat ortamının gerçeği oldu. Adı geçen sanatçıların yanı sıra genç kuşaktan başka sanatçılar da Bienal'e dahil edildi. Bu genç kuşak sanatçıları, gerek bugünkü anlatımları, gerekse öğeleri bir araya getiriş becerileri ile şimdiden yapıtlarının yetkinliğini göstermişlerdir. Hepsi İspanyol sanatındaki farklı kişisel anlatımların açık kanıtıdır. Sergi Aguilar, yapıtlarında, malzemeyi her zaman anlatım aracı olarak kullanma eğiliminde olmuş, sürekli biçimi arındırma çabasına karşın Doğa ile bir diyalog kurabilmiştir. Heykelleri, mekân içindeki çizim gibidir; yaşam ve enerjiyle yüklüdür. Sanatçı, Margit Rowell ile yaptığı bir söyleşide "Bazıları sanat öldü diyor, çünkü sanat artık sanatı kopya ediyor ve sonuçta kendi anlatım dilini tüketiyor. Ama eğer Sanat Tarihi hâlâ varsa, İnsan'ın tarihi de var demektir. Benim, bu ikinciyle bağ kurma gereksinimim var." Bu nedenden ötürü sanatçının bir anlamda minimalizme yakın olan ve soğuk olarak nitelendirilen işleri, kullandığı malzemenin sertliğine ve kuruluşlarındaki katılığa karşın sıcak görünür, hatta duygu ve duyarlılık doludur. Aynı tutarlılık, son derece sağlam kişiliğiyle dikkat çeken, grubun en genci Alvarez Basso'nun da yapıtlarında gözlemlenir. Zengin dokusal nitelikleri, hatta bazen hareketli soyuta varan tavırla Basso'nun resimleri, sanatçının yaratma duyarlılığına bağlı olarak son derece güçlüdür. Malzeme açısından soyutlamaya yakın olmakla birlikte, geometrik düzeni çağrıştıran figürasyonu ile alçı ve ziftin yanı sıra alışılmadık gereçlerle uyguladığı kalın fırça vuruşları arasında yoğun bir gerilim sezilir. Şiirsel yorumu Soyut-Dışavurumculuğa yakındır.

Txomin Badiola, önceleri resim yaparken, daha sonra geleneksel Bask heykellerinden kaynaklanan bir tür yapımcılığa (konstruktivizm) yönelmiş, ancak yoğun yaratıcı özgürlüğünü de koruyabilmiştir. Sanat eleştirmeni Aurora Garcia, doğru bir gözlem yaparak, gelenekle modernizm arasındaki ortak yaşama (symbiosis) dikkat çekmiştir. Badiola'nın, gerilimli bir dünyanın karmakarışıklığı ve zenginliğini yansıtan yapıtlarındaki yalınlık yalnızca görünüştedir.

Aynı şeyi Darya Von Berner için söylemek olanaklı değildir. Berner'in gerçekçilikten hareketle ulaştığı Doğa betimlemeleri, ışık hüzmelerine dayanır ve renkler koyuldukça daha gizemli görünen romantik manzaralara dönüşür. Kompozisyonlarındaki uyumlu ve görkemli hava sanatçının, beyaza ve duvar resimleri gibi büyük boyutlu yapıtlarında kullandığı malzemeye olan tutkusundan kaynaklanır. Francisco Calvo Serraller'in sözleriyle "Darya Von Berner'in, resmi, kişinin bir tür aydınlanması olarak algıladığı görülür; anlamlı olanı öbürlerinden ayırmanın bir yoludur bu."

Francisco L. Quintanilla yapıtlarında, anlatım aracı olarak malzemenin olanaklarından yararlanmıştı. Malzemeyle bu denli yakın bir ilişki kurma isteği sanatçıyı, yakın zamana kadar sürdürdüğü seramik çalışmalarına yöneltmiştir. Arı eleneği yansıtan ahşap oymaları gerilim ve güç ile duyarlılık arasındaki karşıtlığı ortaya çıkarır araştırmalar yapabilmek için uzun süre sergilerden uzak kalmakla birlikte 1992'de yeniden, sağlam bir biçimde plastik sanatlar dünyasında kendini duyurmaya başlamıştır.

Juan Usle de resimsel dil konusunda sürekli araştırmalar yapan bir sanatçıdır. Yapıtları çok sayıda sergide yer almış, ayrıca 1987'de New York'a yerleşmesinden sonra Amerika'da da İspanya'da olduğu kadar tanınmıştır. Resimleri öznel hatta son derece kişiseldir. Uslubu, oldukça düşsel ve nostaljik boyutlarda, sürekli olarak daha kişisel biçimlere doğru gelişir. Rengi anlatım aracı kullanma eğilimi kendini açıkça belli eder.

Bütün bu sanatçılarda, anlatımın tüm modalardan ya da "izm"lerin ötesine geçtiği ve sanatçının kendi yaratıcı bireysel iradesinin gücüyle biçimlendiği görülür. Anlatım Aguilar'da malzeme, Basso'da teknik ve biçim, Badiola'da biçimlerin yalınlığı, Berner'de beyaz, Usle'de renk, Quintanilla'da da doğrudan oymadır.

Yeni bir yüzyıla doğru ilerleyen İspanyol sanatı, baskı altında bir sanat yaratma gereğinden kurtularak estetik önermeleri, büyük bir özgürlükle uygulamaktadır. Bütün bu özellikler, seçtiğimiz sanatçıların yapıtlarında açıkça görülür; renk kullanımındaki zenginlik, malzeme karşıtlığı, büyük boyutlar, hacimlerin karşıtlığı, hareket ve tonlamanın ifade edilmesi gibi.

İspanyol sanatının, uzun bir süreden beri ilk kez bu kadar zengin olmasının temel nedeni budur ve her zamankinden fazla özgürlük duygusuyla yüklüdür. Bunun olağanüstü kanıtı renk patlaması, hareket gücü ve bu sergide övgüyle karşılayacağımız deneyim zenginliğidir.

Maria José Salazar

EXPRESSIONS - AT THE GATES OF A NEW CENTURY

Art in Spain today is rich, varied and multi-form in its conception, but potentially and above all it is a new art. The selection for the 3rd International Biennial of İstanbul is a very significant reflection of this panorama in which the most varied styles alternate and mix with one another. This new generation which in many different ways is indebted to historical avant-garde art, surmounts in fact that concept: it has inherited the codes and achievements of Spanish art, potentiating them and making them its own, and it keeps on searching for its own identity, its own expression.

This group of artists -Sergi Aguilar, Dario Alvarez Basso, Txomin Badiola, Darya Von Berner, Francisco L. Quintanilla and Juan Usle-whose works are included in this show entitled "Expressions: At the Gates of a New Century", represents the

essence of our present scene. And their creativity and coherence are a testimony of their importance in the art of the new century.

In 1982 I collaborated with a group of acclaimed Spanish critics (M.T. Blanch, J. Corredor Materos, M. Logroño, D. Giralt Miracle) in the search of new talents for that decade. Our work was reflected in an exhibition which we called "Preliminary", because it determined the onset of a new artistic era. This show included some of those same artists who have been selected now: Aguilar, Badiola and Usle. All of them were mere promises at the time, but now they have become the reality of the Spanish art scene. Along with them, some new artists have been recruited from younger generations. Their present expression and articulation already reflect the maturity of their work.

Sergi Aguilar has always sought expression through the materials in his work, establishing a dialogue with Nature in spite of the constant purification of forms. His sculptures are like drawings in space, charged with life and energy. The artist himself confesses to Margit Rowell in an interview: "Some say art is dead because it copies art and it ends up exhausting its language. But if Art History exists, the history of Man also exists. I need to relate to the latter". This is why these pieces, which in a way are close to minimalism and could be considered cold, turn out to be warm and full of emotion and sensitivity, despite the harshness of the materials in which they are executed and the rigidity of their conception.

We can find the same coherence in the work of Dario Alvarez Basso, the youngest of the artists in this selection, who has a very solid plastic personality. His paintings, rich in textures, gestural at times, are imbued with power and strength as a result of his sense of creation. They are close to abstraction in the materials, but they are also endowed with an ever present tension between figuration -with geometric reminiscences- and his technique of thick brushstrokes of lime and tar along with non-conventional materials. His poetic interpretation is close to Abstract Expressionism.

Txomin Badiola has evolved from the realms of painting to the kind of constructivist work rooted in the traditional Basque iron sculpture, yet retaining great creative freedom. As art critic Aurora Garcia rightly pointed out, there is a symbiosis between tradition and modernism. The simplicity of his work is merely an appearance, since his creations contain the complexity and richness of a world of overflowing tensions.

We can not say the same about the work of Darya Von Berner, who has evolved from realism to representations of Nature based on the trajectory of light which gives place to romantic landscapes which become more mystical as they grow darker. The mere contemplation of her paintings suggests her love for the colour white and for the materials she uses in her large formats, as murals which give harmony and grandiosity to her work. Francisco Calvo Serraller rightly points out: "Darya Von Berner seems to have understood that painting is a mode of enlightening one's sight, a kind of revelation, a way of isolating that which is meaningful".

Immediate expression through the materials is what Francisco L. Quintanilla is constantly seeking in his creative work. This desire to get closer to the materials drove him to the realm of ceramics which he has recently left. The contrast between tension and strength on the one hand and sensitivity on the other emanates from his carved wood executed in the purest of traditions. Though absent from the world of exhibitions of his own accord, in order to devote himself to researching the field of plastic arts, in 1992 he starts a new period reappearing with a solid foothold in the present plastic arts scene.

Another artist, Juan Usle, is also committed to constant research in his pictorial diction. His work, however, has been extensively exhibited and has achieved a place not only in the Spanish scene but also in the American art scene, since he moved to New York in 1987. His paintings are subjective, very personal. There is a noticeable and everlasting search for expression through color, always evolving towards more personal forms, rather dreamy and nostalgic.

Expression is in all of them the power that shapes their own creative individual wills beyond any fashion and "isms". Expression through the material as in Aguilar, expression in the technique and format as in Alvarez Basso, expression through white in Darya Von Berner, expression through color in Usle or expression through direct carving in Francisco L. Quintanilla.

Spanish art, which moves towards the new century from the need to create art under restraints, masters the aesthetic premises with total freedom. All this is clearly reflected by these artists we have selected and who, more than ever, revel in the use of color, the contrast of materials, large formats, the contrast of volumes and the expression of gesture and intonation.

This is the reason why Spanish art scene today is the richest we have seen in a long time. It is imbued with more freedom than ever before. An eminent proof of this is the explosion of color, the gestural strength and the richness of experience we can appreciate in this exhibition.

Maria José Salazar